

DE GROENE ZEGGE

jaargang 38

nr.2 juni 2022

Afdelingsblad IVN Amstelveen

ivn natuur
educatie

Samenstelling Bestuur

Voorzitter	vacant
Secretaris	Jan van Willigenburg Tel. 020 679 50 94 ivnamstelveen@live.nl
Correspondentie- adres	IVN Amstelveen R. Blokland Paterlaan 19 1183 WL Amstelveen
Penning- meester/ leden- administratie	Lennie Stegeman In het Midden 99 1422 PC Uithoorn Tel. 0297 52 10 80 lennie.stegeman @planet.nl
Bank	NL26 INGB 0005 2469 61 t.n.v. IVN Amstelveen
Lid	Henk Breij Tel. 020 641 01 79 henk-en-jenny-breij @kpnmail
Lid	Aad van Paassen Tel. 0206412548 a.van.paassen@online.nl
Lid	Nel Bolt Tel. 0637276468 nel.boltklugkist@gmail.com
Lid	Ina Wisselink Tel.0612946065 inawisselink@planet.nl
Website	www.ivn.nl/afdeling/ amstelveen

Van het Bestuur

Dit jaar hebben we afscheid genomen van twee IVN'ers van het eerste uur, Bram Heuseveldt en Carla de Bruijn. Verderop in dit nummer kijken we terug op wat zij voor IVN Amstelveen betekend hebben.

Ik kijk nóg een keer terug in de tijd, maar dan naar een zondag in april, toen de gidsen in opleiding kennis konden maken met alle werkgroepen van de drie deelnemende IVN afdelingen. Het was een inspirerende ochtend, waarbij alle registers van alle drie de afdelingen werden open getrokken. Leuk om ook eens in de keuken te kijken bij andere afdelingen. Op een schooltuinencomplex in Amsterdam Noord lieten alle afdelingen aan de aankomende gidsen zien wat ze in huis hadden, zodat de gidsen konden bepalen waar ze hun stage gaan lopen.

Als u deze editie van de Groene Zegge in handen hebt is de cursus "Geneeskrachtige Planten" net gestart. Een nieuwe loot aan de cursusboom die bij ons al zo ruim gevuld is. Désirée Kumar praat ons middels een theorie-avond en een excursie bij over de geneeskrachtige werking van planten.

Persoonlijk kijk ik uit naar zomerse fietstochten, maar vooral naar het eind van de zomer, omdat dan de paddenstoelen weer tevoorschijn komen, mits Pluvius meewerkt natuurlijk.

Henk Breij

**Wij zijn blij met uw kopij.
Graag inleveren voor 10 augustus 2022**

**Adres voor bijeenkomsten en cursussen
"De Arc"
Jeanne d' Arclaan 8 te Amstelveen**

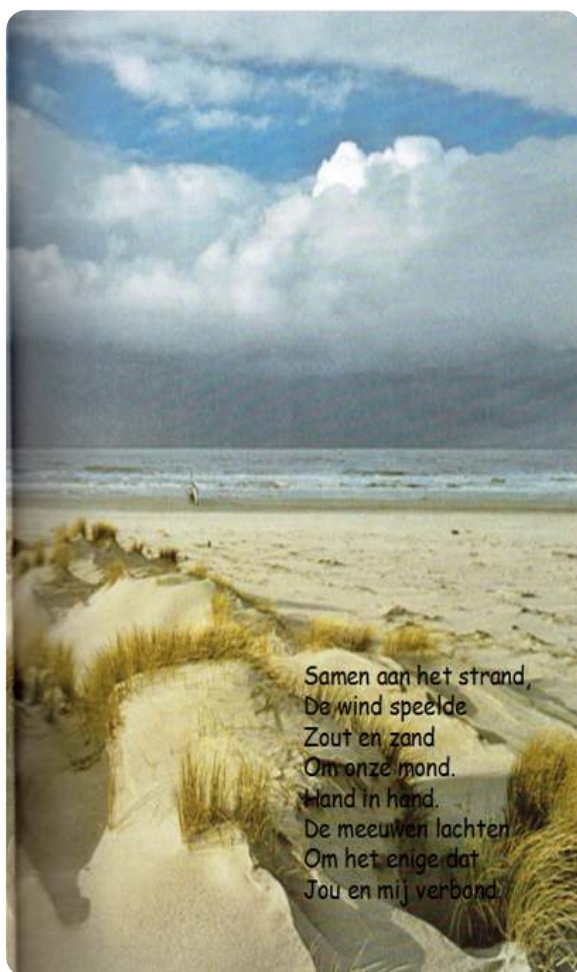

zwarte stern

foto Adri den Bakker

De Groene Zegge

IVN Amstelveen - juni 2022

Els Poel

Samen aan het strand,
De wind speelde
Zout en zand
Om onze mond.
Hand in hand.
De meeuwen lachten
Om het enige dat
Jou en mij verbond.

Inhoud

- 2 Van het bestuur
- 4 Notulen ALV
Insectenwerkgroep
- 6 In memoriam Bram Heuseveldt
- 7 In memoriam Carla de Bruijn
- 8 Bijzondere buikschuivers
- 9 Helmkruid
Groenelaan wordt leuk
- 10 Waarnemingen
- 12 Activiteitenoverzicht
Aanvalsplan
- 13 Natuurgidsenopleiding
Bovenkerkerpolder
- 14 Van de penningmeester
Lettersudoku
- 15 Coördinatoren

Notulen van de Algemene Ledenvergadering IVN Amstelveen

donderdag 23 maart 2022 gehouden in De Poelster

Aanwezig van het bestuur: Lennie Stegeman (penningmeester), Aad van Paassen (dagvoorzitter, bestuurslid), Henk Breij (bestuurslid), Nel Bolt (bestuurslid), Jan van Willigenburg (notulist, secretaris)

Aanwezige leden: Gert-Jan Roeberson, Marleen Andriessen, Gerda Dorreboom, Ina Wisselink, Els Helmers, Henk Glas, Hetty Kok, Christel Moerkerk, Adri van den Brink, Marga Ronhaar.

Bericht van verhindering: Jos Valent, Bert Bent, Elly Kruijff, Ankie Stiasny, Jeanine Brederoo, Jeannette Schenk, Bas ten Asbroek, Corrie Alderliesten, Harry den Hartog, Jan Hogenbirk, Helen Porcelijn

1. Opening

Aad opent de vergadering met een hartelijk welkom aan alle aanwezigen. Helaas heeft hij ook twee trieste mededelingen. Afgelopen week is Bram Heuseveldt overleden. Hij was al heel lang een actief lid. En Carla de Bruin, ook al lang een actief lid, ligt met een heel slechte prognose in het Amstelland ziekenhuis.

2. Vaststelling van de agenda

Er zijn geen nieuwe punten voor de agenda.

3. Verslag van de ALV van 23 juni 2021

De notulen van de vergadering worden goedgekeurd.

4. Jaarverslag van de werkgroepen 2021

Complimenten worden gegeven aan alle werkgroepen voor hun bijdrage. Marleen zegt dat de uitnodiging voor de ALV niet in de Groene Zegge stond. Het bestuur zegt dat zij dat niet had gedaan omdat die erg dicht op de vergadering zat en het dubbel zou zijn. Ondanks deze argumenten vraagt de vergadering het bestuur dit volgend jaar wel te doen.

5. Financieel jaarverslag 2021 en begroting 2022

Er zijn geen opmerkingen.

6. Verslag van de kascommissie, en verkiezing nieuwe kascommissie

- De kascommissie is akkoord met de jaarrekening 2021. De vergadering van de kascommissie kon eerst niet doorgaan omdat Lennie in het ziekenhuis lag. Later is het haar toch nog gelukt een vergadering bij te wonen, waarvoor hulde.
- De vergadering wordt gevraagd om het financieel jaarverslag goed te keuren en de penningmeester decharge te verlenen. Met ondersteunend applaus wordt dit aangenomen.
- Jeanine Brederoo gaat uit de kascommissie. Zij wordt bedankt voor haar werkzaamheden. De kascommissie voor het boekjaar 2022 bestaat uit Gert-Jan Roeberson voor nog 1 jaar en Marleen Andriessen voor in ieder geval 1 jaar.

7. Verkiezing nieuwe bestuursleden en aftredende bestuursleden

Er zijn geen aftredende bestuursleden. Als nieuw bestuurslid wordt Ina Wisselink geïntroduceerd. Zij is vorig jaar gestopt met werken bij Participe en wil nu wat meer op het vlak van natuur gaan doen. Ze loopt al een tijdje mee en wordt steeds enthousiaster over IVN. Ze heeft het project "Natuurkoffer" opgepakt. Ze wil al de werkgroepen een keer langslopen om de vereniging beter te leren kennen. Binnen het bestuur zal zij in de loop van dit jaar de penningmeestersrol van Lennie gaan overnemen. Zij wordt met applaus als nieuw bestuurslid benoemd.

8. Jubilea 25 jaar lidmaatschap IVN Amstelveen

Helen Porcelijn, Bert Bent en Aad van Paassen zijn dit jaar de jubilarissen. Helaas konden Helen en Bert niet aanwezig zijn. Aad gaat bij Helen langs met een oorkonde, IVN-speldje en bloemen. In overleg met Bert heeft Lennie het speldje en de oorkonde aan hem toegestuurd.

Henk Breij spreekt Aad toe die weliswaar steeds de vergaderingen voorziet, maar geen voorzitter wil zijn. Verder is hij zeer druk met de Natuurgidsenopleiding en de weidevogels. Maar verder zorgt hij er ook voor dat het eerste kievitseilandelijk wordt goedgekeurd. Hulde voor al deze activiteiten.

8. Korte ronde mededelingen en informatie-uitwisseling

Naast dat iedereen zich even introduceert komen er de volgende specifieke punten naar voren.

Jan van Willigenburg meldt dat Roel Kreeft begin mei stopt als beheerder van de schooltuin en daarmee ook van ons gebouw.

Gerda Dorreboom vertegenwoordigt ons bij “Tuinvereniging Langs de Akker”. Zij doen daar veel interessante dingen op de tuin. De oproep is om er eens langs te gaan. Van 1 april tot 1 oktober is ‘Langs de Akker’ open voor het publiek tot 18.00 uur. Het bestuur heeft een vraag gehad voor overleg met hen. Dat ligt even stil omdat ze op dit moment een bestuursvacuüm hebben.

· Ina Wisselink is bezig met de vraag hoe het onderling contact met de leden versterkt kan worden. Ze kijkt of een digitale nieuwsflits haalbaar is. Bas ten Asbroek werkt mee. Er moet sowieso een goede afstemming komen met de Groene Zegge en de website.

Het bestuur heeft “met de benen op tafel” gepraat om iets verder in de toekomst te kijken hoe wij functioneren en waar verbeteringen mogelijk zijn. De huidige werkgroepen zijn de kern van onze activiteiten. Wel is er wat weinig interactie. Wellicht kan een digitale nieuwsflits hierin wat betekenen. Ook wordt gekeken of er meer thema middagen/-avonden gehouden kunnen worden. Eind maart wordt in ieder geval de fotoavond gehouden die helaas in november niet door kon gaan. In mei staat een middag over de Bovenkerkerpolder op het programma. Die kon vorig jaar ook niet doorgaan. Hiernaast willen we ook meer aandacht gaan besteden aan onze externe contacten. Wie kent ons en wie kennen wij eigenlijk.

Aad deelt namens Lennie mee dat in verband met de verhoging van de afdracht aan IVN Landelijk, de contributie voor leden met ingang van 1 januari 2023 van € 24,-- naar € 25,-- gaat.

10. Sluiting

Aad sluit de vergadering.

Na de pauze houdt Marga Ronhaar een drietal presentaties aan de hand van prachtige foto's met bijpassende muziek. Na een terugblik op de vorstweek die we in februari hadden volgt een reis naar Gargano in zuid Italië. De reis er naar toe biedt mooie landschappen en het einddoel mooie orchideeën. Marga sluit de presentaties af ook weer in de kou. Maar nu in het Hoge Noorden, het noordelijkste gedeelte van Scandinavië. Mooie vogels naast prachtige landschappen.

Insectenwerkgroep

Half mei is de insectenwerkgroep voor het eerst dit jaar weer op pad geweest. Onze werkgroep is uitgebreid met twee stagiaires van de Natuurgidsencursus: welkom, Tanja en Ingrid! In het natuurgebiedje De Hoge Dijk gingen we zwaarbewapend met loepen, gidsen, zoekkaarten en camera's op zoek. Een leuk gebiedje, met heel gevarieerde vegetatie, en dus ook veel verschillende soorten insecten. Van mooie snuittorretjes, libellen en wantsen werden foto's gemaakt die later in het jaar, als het insectenseizoen is afgelopen, uitgebreid bekeken worden in De Arc. Al viel de groep helaas al zoekende uit elkaar, iedereen heeft toch de mooie Spinsteltmug kunnen bewonderen voor hij werd vrijgelaten.

Els Poel

vrouwtje viervleklibel

foto Ankie Stiasny

In memoriam Bram Heuseveldt

Bram heb ik leren kennen toen hij, samen met zijn vrouw Ada, deelnam aan de Natuurgidsencursus 1993-1995. Ook ik was voor deze cursus uitgenodigd door Han Sio, hoewel ik pas in hetzelfde jaar kennis had gemaakt met natuur-zaken.

We trokken veel met elkaar op tijdens de cursus en voor de eindopdracht besloten wij uit te zoeken waarom er geen vogelwerkgroep was binnen IVN-Amstelveen. Er werden wel al vogelcursussen gegeven maar er was geen werkgroep. Het werd een hele uitzoekertocht, gesprekken met Vogelbescherming (Ton Eggenhuizen), Vogelwerkgroep Amsterdam (Ellen de Bruin), de gemeente Amstelveen (Hein Koningen) en het bestuur van IVN Amstelveen. En bijna allemaal zeiden ze dat we ons maar bij Amsterdam moesten aansluiten. Zelfs ons eigen IVN was niet erg positief. We besloten toch door te zetten en het lukte. In mei 1995, bijna direct na het einde van de cursus werd de werkgroep opgericht en inmiddels bestaan we 27 jaar. Bram, Ada en ik namen de cursus over van o.a. Els Poel en Nico van der Lelie en met vallen en opstaan kreeg de werkgroep het gezicht zoals het nu nog steeds is. Bram was de eerste voorzitter en ook cursusleider. Na een paar jaar nam ik het voorzitterschap van de werkgroep over, Ada stopte met de cursus. Bram niet, die bleef. Samen met Bram betrokken we steeds meer mensen bij de vogelcursussen. Die staan nu goed bekend en ook de cursusmappen verbeterden met de tijd.

Een paar jaar geleden begon Bram te kwakkelen, de ene longontsteking na de andere. Hij meldde zich steeds vaker af voor de bijeenkomsten en excursies.

En nu is hij er niet meer. We zullen hem missen!

Marleen Andriessen

Bram

Ik ken Bram Heuseveldt vanaf de natuurgidsencursus die in 1993 startte, waar hij en Ada (zijn vrouw) ook aan deelnamen. Later kwamen daar andere IVN-activiteiten zoals de excursies met de Vogelwerkgroep bij. Ook de werkgroep Weidevogelbescherming, toen nog net begonnen, kon op zijn hulp rekenen.

Leuke herinneringen heb ik aan het BMP-project van Sovon in het voorjaar, wat betekende in 'je eigen gebied rondlopen en het aantal territoria van broedvogels in kaart brengen' en steeds vroeger opstaan (voor zonsopgang); daar had men niet zoveel belangstelling voor.

We waren dus meestal met ons tweeën. Ons gebied was de zuidkant van "de Poel"; wij liepen het heen en terug (duur ongeveer 2-3 uur). Bram hield de administratie bij, die in het begin nogal ingewikkeld was; dubbeltellingen moesten voorkomen worden, later werd dat beter en kon met één druk op de knop worden volstaan.

Onze dag - vooral die van Bram - was helemaal goed als we de havik hadden gezien, gehoord en het nest weer hadden gevonden. Hij ging zelfs overdag met een bootje van een kennis bij het nest kijken of er al jongen waren. Een aantal jaar hebben Bram en ik dat samen gedaan; in die periode heb ik ook veel van hem over vogels geleerd en mooie zonsopgangen gezien.

Het was altijd spannend of alle vogels het volgend jaar er weer waren, maar dat bleek jammer genoeg niet het geval. Dank je wel Bram, ik zou dit niet hebben willen missen.

Hetty Kok

Een verdrietig afscheid

Carla de Bruijn, 'onze' Carla is er niet meer. Ze is op 1 april overleden.

Carla was door en door IVN-er. Alles heeft ze gedaan, ze is voorzitter geweest van onze afdeling, docent van de Natuurgidsencursus, haar cursus 'Eten uit de Natuur' was een groot succes, en ze gaf talloze rondleidingen waar ze misschien nog wel het meeste plezier in had. Ook in de Amsterdamse Hortus was ze actief.

Carla was een voorbeeld voor nieuwe gidsen, ze was een grote stimulans om positief met elkaar en met de natuur om te gaan. Haar verhaaltjes, anekdotes en haar humor, maar vooral Carla zelf, zullen we enorm gaan missen.

Els Poel

(In De Groene Zegge van december 2019 verscheen een uitgebreid interview met haar.)

Carla

Bij het vorige gidsenoverleg was Carla er nog bij. Ze zou meedoen met de voorrondleiding op het Vogeileiland. Gisteren stond ik daar in het Bos. Het was prachtig: daslook waar je ook maar keek, trosglidkruid, dat zich langzaam aan het oprichten was, knolsteenbreek in het lagere, natere deel, de eerste rietorchissen, de zwartkop jubelend in de boom, vroege hoornaars op bijenjacht of misschien snoepend van de zuurbes, maar geen Carla. Dit wordt een jaar van eerste keren. De eerste keer dat Carla niet bij een voorrondleiding is, de eerste keer dat ik langs haar huis fiets en niet meer bij haar langs kan, de eerste keer dat ik denk 'ik moet haar weer 's bellen' om me dan te realiseren dat dat helemaal niet meer kan. Maar ook een jaar van laatste keren, de laatste keer dat ik bij haar zat met een heerlijke kop gemberthee en altijd wat lekkers, om oeverloos te praten over van alles, de laatste keer dat ik haar belde, de laatste keer dat ik haar sprak en omhelsde. Het zij zo. Carla zit in me. Als ik groot ben word ik lekker net zo wijs en eigenwijs als zij.

Aleid Offerhaus

Carla

Onverwacht was het overlijden van Carla de Bruijn niet meer; toch kwam het voor mij als een schok. Carla was een van de docenten van de natuurgidsencursus in 2009-'10. Maar ook na de cursus was zij meestentijds aanwezig als mentor en verbindende factor bij de voorrondleidingen. Met haar fenomenale botanische kennis, natuurverhalen en humor heeft zij ervoor gezorgd dat wij daadwerkelijk als gids leerden optreden. Zij heeft hartstochtelijk gepleit voor de voorrondleiding als middel voor de natuurgidsen om kennis bij te houden en bij elkaar betrokken te blijven. Tot bijna op het laatst hield zij het vol om bij de voorrondleidingen aanwezig te zijn.

Het IVN Amstelveen heeft met het overlijden van deze *grande dame* een groot verlies geleden. Haar warmte en veelzijdigheid zullen in onze herinnering blijven.

Gert-Jan Roeberson.

Bijzondere buikschuivers

Slakken zijn buikschuivers, niet de brommers waarop de opa's van nu in de jaren zestig de blits maakten of de capriolen, waarin sommige voetballers uitblinken, maar weekdieren die zich verplaatsen op een 'voet', die aan de 'buikkant' zit, gastropoda dus. Slakken zijn net als mensen onderverdeeld in huizenbezitters en daklozen (naaktslakken). Ze zijn tweeslachtig, maar ook mannelijk of vrouwelijk. Sommige leven in zoet of zout water, andere leven op land. Ze zijn soms eetbaar, maar niet bepaald aaibaar. De scène in Harry Potter en de Geheime Kamer waarin Ron Wemel naaktslakken opboert heeft de reputatie van slakken geen goed gedaan. En die rare Fransen met hun escargots... Mensen vinden slakken maar griezelig.

grote clausilia in de duinen

Dakloze huisjesslakken bestaan niet. Het huisje is integraal onderdeel van het beest. Het is een exoskelet, net als het dekschild van de meikever, maar waar insecten hun exoskelet af en toe moeten vervangen door een groter exemplaar (denk libellenhuidjes), groeit het skelet van een huisjesslak met de slak mee, van het bovenste puntje naar beneden. Slakkenhuisjes zijn wondertjes van architectonisch vernuft en het ene is nog mooier om te zien dan het andere. Ze hebben een helix-achtige structuur, die ervoor zorgt dat behuizing en slakje gelijk opgaan tijdens het groeien. De wiskundige Bernoulli (1654-1705) ontdekte haar wetmatigheid en noemde het 'de wonderbaarlijke spiraal', spira mirabilis.

De stevigheid van de huisjes hangt samen met de hoeveelheid kalk in de bodem en als er niet voldoende kalk aanwezig is, schrapen de slakken met hun tanden andere huisjes aan. Omdat ze goed bewaard blijven en in iedere geologische laag wel te vinden zijn (tot een half miljard jaar terug), worden de slakkensoorten vaak als gidssoort voor een geologische periode gebruikt.

Totdat ik in Spanje terecht kwam was ik me niet overmatig bewust van de aanwezigheid van landslakken en hun huisjes, maar daar, aan de Costa Blanca, boven op dat voormalige koraalrif tegen de denkbeeldige achtergrond van subtropische wadden, zag ik ze plotseling, niet één, maar talloze huisjes van verschillende soorten landslakken.

Het eerste slakje, waarvan veel huisjes te zien waren, bleek *Leonina mamillaris* te heten. Het heeft geen Nederlandse naam. Het is een van oorsprong Noord-Afrikaans landslakje en komt in Europa alleen daar voor waar ik was, aan de Costa Blanca. Het houdt van kalksteen, hitte en droogte en haar huisje heeft net als de huizen van de bevolking daar dikke, witte 'muren'. Mevrouw is groter dan meneer, ze leven vooral 's nachts, maar wat ze eten is niet bekend.

Van een andere soort die ik veel vond, was bij alle exemplaren het puntje van het huisje eraf. Ik was teleurgesteld dat ik er niet in geslaagd was om een heel exemplaar te vinden. Toen ik ze thuis op naam probeerde te brengen bleek dat precies het afgebroken puntje een belangrijk kenmerk van de soort was. Ze verliest het als ze volwassen wordt. In het Duits heet ze dan ook 'stompe slak'. Haar officiële naam is *Rumina decollata*. Ze heeft een voorkeur voor andere slakjes en regenwormen en als het moet eet ze planten. Ze/hij is tweeslachtig, maar als de nood aan de man/vrouw komt, bevrucht ze/hij zichzelf. In haar/zijn korte leven legt ze/hij honderden eieren. Ze is van oorsprong mediterraan, maar omdat ze iets minder hoge eisen aan haar omgeving stelt, zit ze tegenwoordig ook aan de Golf van Mexico.

Terug in Nederland is het droog en de meeste slakken hier, die van vochtig weer houden, zijn nergens te bekennen. Een wandeling in de Schouwse duinen levert onbewoonde huisjes van de grote *Clausilia* op (*Alinda biplicata*). Het exoskelet van de grote *clausilia* is zo klein dat ik het bijna over het hoofd zie (4 x 18mm). De soort houdt volgens Bartjens (wikipedia) van kalk en ondergrondse, vochtige plekjes, is tweeslachtig en zij of hij baart haar of zijn kinderen levend. Gender-issues hebben slakken in ieder geval niet.

Laat ik maar met het slechte nieuws eindigen: de huisjes van *Leonina mamillaris* (want dat was het) die ik u de vorige keer liet zien, waren misschien oud ('subrecent' in vakjargon, net als ik), maar zeker niet fossiel. Na miljoenen jaren slingeren fossiele slakjes niet meer los rond op de bodem, maar zijn ingebed in gesteente.

Frank Wesselingh bij Naturalis doet onderzoek naar landslakken die ca. 2 miljoen jaar geleden bij grote zeespiegelstijgingen van het pontocaspische bassin (de Zwarte en Caspische zee) in het Westelijke middellandse-zeegebied terecht kwamen. Ze zijn daar dus wel en mocht u echte fossiele slakkenhuisjes vinden aan de Costa Blanca, geef het dan door. Ik liet me meeslepen door de fascinerende geologische geschiedenis van het middellandse-zee bassin, waar het water-niveau in de loop van de tijd honderden meters steeg en daalde. De laatste stijging zou de boeken ingaan als de zondvloed. Er komt er weer één aan. Voor slakjes gelukkig geen probleem.

Aleid Offerhaus

Helmkruid

In mijn kleine tuintje heb ik veel soorten wilde planten. Dat is een heel gedoe, want een soort die gisteren nog extra bescherming nodig had, moet vandaag stevig aangepakt worden. In de winter is niet veel van de diversiteit te zien. Het voorjaar is een prachtige tijd waarin elke dag een soort in bloei komt. In de zomer zijn veel soorten uitgebloeid en veel planten worden veel te hoog voor een kleine tuin. Na een harde wind of een flinke stortbui ligt veel plat en wordt het een rommelig geheel. Sommige planten houden zich staande. Helmkruid is zo één. Al jaren heb ik knopig helmkruid in mijn tuin. Hij woekert niet en staat recht overeind, ook na slecht weer. Een enkele zaailing verwijder ik op plaatsen waar ik hem niet wil hebben. De bloemen zijn niet groot maar mooi en zeer de moeite waard. Als je dat zelf niet ziet, dan zijn het wel de bijen, zweefvliegen en vooral de hommels. Het is een lust te zien hoe intensief de bloemen worden bezocht. Ik heb geprobeerd hommels te fotograferen op de bloemen, maar ik ben geen fotograaf. Een automatisch toestel heeft twee seconden nodig om scherp te stellen. Een hommelsbezoek aan een bloem duurt anderhalve seconde. Mij lukt het niet daar een foto van te maken. In 2020 kwam Henk Breij bij mij langs om een foto te maken. Tevergeefs want de bloemen waren juist uitgebloeid.

In 2021 werd ik blij verrast door prachtige rupsen op het helmkruid. Ik kende ze niet maar dit bleek de rups van de helmkruidvlinder te zijn. Kijk, deze dieren zijn niet zo snel en hebben veel contrast. Ideaal voor een amateur fotograaf! Op elke tak van de plant zat één rups, een enkele keer twee. Een paar dagen heb ik van deze prachtige rupsen kunnen genieten tot ze opeens allemaal tegelijk verdwenen waren. Ik neem aan dat ze een plekje gezocht hebben om te verpoppen. De helmkruidvlinder is een grote maar betrekkelijk onopvallende nachtvlinder. Ik heb hem niet gezien.

Henk Glas

helmkruid

foto Henk Glas

helmkruidrups

foto Henk Glas

Groenelaan wordt toch nog Leuk!

Vanuit mijn huis kijk ik op het dak van een winkelcentrum. Als je boodschappen moet doen is dat heel handig, zo dichtbij. Anders is dat heel saai. Daarom heeft de gemeente daar enkele iepen tussen gezet. Die staan dus op tien meter van mijn zitkamer.

Nu maken iepen elk voorjaar heel veel zaden waar heel nieuwe iepen uit kunnen groeien, ware het niet dat de gemeente die weer weg haalt. Dat is helaas een verspilling van natuurlijke bronnen.

Er zaten die ochtend twee eksters in die iep tegenover mijn raam; ze zaten knus bij elkaar, en tussen het knuffelen door aten zij zaden van de iep, want daar zit levenskracht in die naar de eitjes overgebracht moet worden. Toen kwam daar een ander paartje bij. Dat wordt knokken, dacht ik, maar daarna dacht ik helemaal niets meer. Er kwamen namelijk nog twee paartjes ekster bij. In de paartijd, vier paartjes ekster bij elkaar in een iep, wat wordt dat nu? Ik zal u de details onthouden, maar het werd mij duidelijk dat er nesten in de buurt waren waar eieren in gelegd zouden worden. Die nesten had ik al heel vaak gezien, maar de bewoners stelden zich nu aan mij voor. Maar ja, ze lijken allemaal zo op elkaar, ik zou ze niet terug kennen bij hun nest.

Enkele dagen later kwam er een paartje grote bonte specht in die iep. Ik kon mijn lol niet op! Zit je in je luie stoel, een lekkere bak koffie in de hand, en dan opeens die koffie over de tafel en de verrekijker in de hand meneer en mevrouw specht kwamen hun opwachting maken. Ik had ze al vaak genoeg gehoord, maar dit bezoek was uniek.

Het wordt nog leuk in Groenelaan!

Bas ten Asbroek

Waarnemingen

Midden februari

We overleven corona en gaan weer naar buiten. Het is maar 2 graden maar er is zon en vogelzang. We horen een groene specht, de grote bonte, vink, koolmees, winterkoning, pimpelmees. Thuis komt de koolmees met nestmateriaal naar zijn kast.

Een dag later gaan we naar de Oostvaardersplassen en zien er grote zaagbekken. Als toetje rijden we naar het Landje van Geijssel en zien daar heel veel grutto's, watersnip, wintertaling. Iemand roept heel hard bokjes!! Maar het blijken watersnippen. Niks mis mee.

Vrouwtje koolmees vraagt om aandacht, ze fladdert zachtjes met haar vleugels.

In het Amsterdamse Bos hoor ik de grote en de zanglijster. Die geluiden naast elkaar maken het makkelijk. Verder nog zingende vink, boomklever, winterkoning, een roffelende grote bonte specht. En een groep overvliegende kramsvogels.

Eindelijk, het is de roodborst gelukt. Hij zit in de kooi en eet van de pindacake.

grote zaagbek

foto Elly Riemens

Maart

We gaan een midweek naar Zeeuws-Vlaanderen. Het Zwin is gesloten maar gelukkig zijn er nog andere leuke plekken zoals de Groese Polders en een vrij nieuw project de Waterdunen, zeer de moeite waard. In een brede sloot zien we een aalscholver boven komen met een grote vis in zijn snavel. Een kokmeeuw probeert hem de vis afhandig te maken door op de kop van de aalscholver te landen.

Weer thuis op 11 maart horen we de eerste tiftjaf.

Een paar dagen later horen we een roepende groene specht heel dicht bij de flat. Gezocht maar niet gevonden. Verder nog zanglijster, heggenmus, winterkoning, merel, mezen en tiftjaf, alles zingt.

Met de vogelcursus gaan we de Middelpolder in. Voor de docenten geen bijzonderheden, wel voor de cursisten. Al tijd leuk om mee te maken.

Om 08.00 uur 's morgens heb ineens 6 pimpels op mijn balkon. Ze zoeken naar insecten in de enige plant die er nog staat. Ze zijn niet geïnteresseerd in de pindacakes, het zijn geen balkonvogels. Een hoop lawaai wordt gemaakt door 5 vechtende gaaien in de eiken.

Een dag later gaan we naar het Bloesempark, niet eens erg druk, wel heel mooi. Thuis hebben twee grote bonte spechten mot, ze vechten met elkaar in de Acacia.

Er meldt zich een huismus, nee twee. Ze zitten in de boom en kijken hoe de mezen aan hun voedsel komen.

Een huismus gaat het proberen en het lukt.

In het Schinkelbos hoor ik mijn eerste fitis en weer een tiftjaf, dodaars, 3x een zanglijster, merel, winterkoning en een groepje van ca. 10-15 koperwieken langs vliegend. Op 26 maart 'verschonen' we de oeverwaluwwand. Best wel een klus vanwege al het oude riet dat er nog staat en waar ik mijn been aan open haal.

zwartkopmeeuw

foto Guido Klerk

Op Texel heb ik een nieuwe vogel: de zwarte zeekoet in de haven van Oudeschild.

Bij de waterzuivering in de Middelpolder zie ik een zwartkopmeeuw en hoor hem ook nog eens. Een heel ander geluid dan bij andere meeuwen.

In het Amsterdamse Bos zie ik een grote bonte specht op de grond foeragerend.

Op 30 maart maakt Ron Korrel (boer Bovenkerkerpolder) een foto van een slechtvalk recht op de camera afvliegend.

zwarte zeekoet

foto Elly Riemens

April

Thuis hoor ik een zanglijster (heel vroeg), wat later een merel, de mezen en een grote bonte specht. En ik zie weer wat regelmatig een paar huismussen.

We gaan naar het Lauwersmeer, het weer is slecht, veel regen en storm. We doen het er mee. We zien tweemaal een man blauwe kiekendief en 2 maal een paartje bruin, zoekend naar een nestplek, daar lijkt het op in ieder geval. In de buitenhaven van Lauwersoog tel ik 23 futen en 4 brilduikers. Bij Ezumakeeg horen we heel duidelijk een roerdomp en zien we een grote groep kluten dicht opeen en talloze pijlstaarten. Zoveel heb ik er nog niet eerder gezien. Rietgors, roodborsttapuit en blauwborst zijn ook present. We zijn bij het Jaap Deensgat en het stormt, niet alleen storm maar ook hagelbuien. We staan droog, dat geldt niet voor een groepje van 5 tapuiten die naar het noorden willen maar letterlijk terug worden geblazen. Ze vliegen gewoon achteruit. Een grappig gezicht. Het grootste deel van de grond rond de hut staat onder water. Kleine en smalle strookjes gras steken nog boven het water uit. Er is dus maar weinig plek voor de vogels om te landen en even op adem te komen. Dan waait er ineens een zomertaling langs die plompverloren in het water eindigt. Gelukkig kan hij zwemmen, zijn vrouw is ook in de buurt. Op weg naar huis gaan we even langs het Fochtelooerveen. We stoppen op onze vaste plek en we zien 3 kraanvogels staan die opvliegen en verdwijnen. Ik ben een gelukkig mens.

blauwborst

foto Jeannette Schenk

Bij de Luie Tuinman (een tuinencomplex) zien we ringmussen en een boomklever die een houten nestkast aan het meubileren is.

Weer thuis maken we een rondgang in het Thijsssepark en de Braak. Wat is het daar mooi. Bijna alles staat in bloei, in de Braak heel veel paarse schubwortel parasiterend op wilgen. Je zou daar willen blijven, je ogen uitkijken naar al die voorjaarsbloei. Ik hoor daar ook nog de fitis en de tjiftjaf. Dat maakt het plaatje compleet.

Vanuit de VU, 5 hoog, zie ik alleen meeuwen, kraaien en halsbandparkieten. En je hoort helemaal niets van buiten.

Thuis zien we dagelijks een paartje roodborst en boomkruiper heel actief. De roodborsten komen op ons balkon en bijvoorbeeld vandaag zit er een op de reling te zingen. Zo leuk!

We zien dat manlief koolmees lekkere hapjes aan zijn vrouwtje geeft. Als hij daar niet regelmatig mee opdraaft, gaat ze buiten de kast met haar vleugels zitten flapperen, waarschijnlijk maakt ze dan ook geluid maar dat hoor ik niet. Hij komt dan onmiddellijk aanvliegen met iets lekkers.

In de Waverhoek is het ook spannend. Kneu, diverse ceti's zangers, zwarte ruit, blauwborst, fitis, tjiftjaf, rietgors en een blauwe kiek zijn goed te zien en te horen.

In het Amsterdamse Bos horen we veel zwartkoppen en één landt er op een hek vlak bij ons. Ook horen we de merel, zanglijster, roodborst, vink en mezen. Het bos verandert per week. Nu bloeit alle daslook, koolzaad, fluitenkruid

roodborsttapuit

foto Marga Ronhaar

Een eekhoorn steekt de weg over, niet op de normale manier maar op z'n eekhoorns. Hij rent tegen een boomstam omhoog en springt over de takken over de weg heen en daalt weer via een andere boom aan de overkant naar beneden.

We zien een boomstam liggen helemaal begroeid met zadelzwammen, hele grote en kleintjes.

Vandaag blijven, heel vreemd, de mezen weg, geen kool- en pimpelmees te zien. Alleen de roodborsten zijn nog aanwezig die nu eindelijk ongestoord de laatste restjes van de pindacake kunnen eten. Ik zet een ladder bij de kast en voel voorzichtig, een stuk of 6 eitjes maar ze zijn koud. Wat zou het verlaten van het nest in gang hebben gezet?

Ook weer iets gek: een kauw komt aanvliegen en landt in de boom vlak voor de flat. Hij heeft iets langs en flodderigs in zijn snavel. Hij ziet me kijken, drapeert zijn vondst op de tak en verdwijnt. Ik pak mijn kijker en het blijkt een jong, naakt, dood vogeltje. Die heeft hij kennelijk ergens gejat. Maar nu ligt dat daar maar op een tak in de boom. Wat sneu.

Op 28 april meldt Aad van Paassen een baltsende kleine plevier en 4 broedende grutto's in de Bovenkerkerpolder. Niet eerder gezien of gehoord. Een zingende roodborst op de reling van mijn balkon. Een andere roodborst vliegt in de boom en luistert naar wat de ander te vertellen heeft. Bij de Abtskolk in de buurt van Petten horen we 7 zingende rietzangers. Die hebben kennelijk een klein territorium. Ze vliegen zingend omhoog en dalen ook weer vliegend naar beneden het riet in.

De grote sterns zijn terug, hun geluid is luid en duidelijk, ook visdief is met lagere aantallen en apart van de sterns weer aanwezig. Lopend over de dijk zien we beneden in die smalle vallei het ene na het andere vogeltje. Maar het leukst is dat er plots, terwijl we staan te kijken, een koe-koek landt die onmiddellijk begint te koekoeken. Hij blijft het heel lang doen.

In de Amsteltuin horen we kleine karekiet, vink, winterkoning, roodborst, tiftjaf en zien we buizerds.

Marleen Andriessen

Activiteitenoverzicht

12 juni Amstellanddag. Feestelijke opening van 10.00 uur tot 11.00 uur op Wester Amstel.
Amsteldijk Noord 55, Amstelveen
Alle andere activiteiten beginnen om 11.00 uur en eindigen om 16.30 uur.

12 juni IVN Amstelveen Natuurexcursie door het Jac.P. Thijssespark Amstelveen.
Thema: Zomerbloeiërs.
Start om 10.00 uur bij de ingang van het park (hoek Prins Bernhardlaan en Emmakade)
) Info

10 juli IVN Amstelveen Natuurexcursie bij de Amstelveense Poel.
Thema: Bloeiende grassen.
Start om 10.00 uur bij het Zwarte pad naast de Urbanuskerk, Noorddammerlaan 119, Bovenkerk.
) Info

14 aug IVN Amstelveen Natuurexcursie door het Schinkelbos.
Thema: Insecten en bloemen.
Start om 10.00 uur vanaf de parkeerplaats aan de Bosrandweg, vlakbij de rotonde.*) Info

11 sept IVN Amstelveen Natuurexcursie door Amstelveen Arboretum.
Thema: Geheimen van bomen.
Start om 10.00 uur bij het bruggetje op de gemeentegrens aan de verlengde Laan van Kronenburg, Amstelveen.*) Info

) Info Désirée Kumar tel. 06 36033539 over Natuurexcursies door natuurgidsen van IVN Amstelveen of kijk op www.ivn.nl/afdeling/amstelveen/activiteiten.

Voor activiteiten in het Amsterdamse Bos: zie de **Boskalender** op hun website.

Aanvalsplan

De oorlog in Oekraïne is al ruim twee maanden aan de gang als ik dit schrijf. Na meer dan vijfenzeventig jaar is vrede in Europa opeens niet meer vanzelfsprekend.

Kremlinkijkers speculeren over het Russische aanvalsplan; eerst leek dit te bestaan uit Kiev veroveren en de regering vervangen door een marionetten-regiem. Nu gaat het Poetin er kennelijk om de Donbas-regio te bezetten en daar een Russische vazalstaat uit te roepen. Voor deze cynische machtspoliticus is alle humanitaire ellende en het risico op escalatie (tot een kernoorlog?) geen beletsel voor zijn plannen.

De westerse wereld ondervindt voorlopig vooral last van de oorlog: minder en daardoor duurder olie en gas, minder aanvoer van graan en zonnebloemolie, die schaarser en duurder worden. De Nederlandse landbouwlobby ziet, met steun van de agro-industrie, zijn kans schoon om te pleiten voor uitstel van de dringend nodige vergroening van de 'sector'. Hogere voedselproductie zou nodig zijn om dreigende voedseltekorten te voorkomen. Nu is ons land geen grote graanproducent, dus landen als Egypte die de Oekraïense tarwe mislopen zijn daarmee niet geholpen.

Wat ons land wel in ruime mate produceert is melk. Driekwart van onze productie wordt geëxporteerd, dus zelfs bij een halvering van de veestapel houden wij nog twee keer zoveel over als wij zelf nodig hebben. Maar terwijl halvering van het aantal koeien voor de boerenlobby onbespreekbaar is (en dus nooit vrijwillig lukt), is halvering van het aantal grutto's sinds de jaren tachtig een feit. De Rekenkamer heeft in een kritisch rapport 'Waar is de grutto?' geconcludeerd dat steeds hogere subsidies voor weidevogelbescherming alleen maar slechtere resultaten hebben opgeleverd. Het geld wordt niet doelmatig ingezet: vooral voor nestbescherming, terwijl uitgekomen kuikens feitelijk vogelvrij zijn. Boeren kiezen voor weinig effectieve maatregelen zoals nesten markeren en er omheen maaien, in plaats van nattere weilanden en kruidenrijk grasland. Op plat gemaaid weiland maken weidevogelkuikens geen kans op overleving: te weinig insecten en een gemakkelijke prooi voor predatoren. Zolang boeren worden betaald (volgens plan tot 2029) voor het niet (zinvol) beschermen van weidevogels blijft agrarisch natuurbeheer dweilen met de kraan open.

En nu is er het 'Aanvalsplan grutto' onder leiding van voormalig milieuminister Pieter Winsemius (er zijn ook VVD'ers met hart voor natuur en milieu). In dertig als kansrijk beschouwde gebieden wordt alles op alles gezet om met combinaties van maatregelen de weidevogelstand stabiel te houden. Volgens critici kan het hiermee gemoeide geld beter worden ingezet in reservaten voor weidevogels, in plaats van in de landbouw.

Gert-Jan Roebersen.

(Mede gebaseerd op een artikel in *Trouw* van 24 maart 2022.)

De NatuurgidsenOpleiding is gestart, met veel enthousiasme en een beetje vertraging door corona. Het is een groots gebeuren, want de afdelingen Amstelveen, Amsterdam en Twiske leiden samen vijftig gidsen op. Gedeelde kracht is dubbele kracht. Uit Amstelveen doen tien gidsen-in-opleiding mee. Die zullen over een dik jaar (misschien wel eerder) met ons mee gaan doen met allerlei activiteiten. Of zelf heel nieuwe activiteiten opzetten, wie weet! In het verleden zijn na Natuurgidsenopleidingen allerlei activiteiten ontkiemd. Voordat ze hun diploma krijgen zul je ze zien opduiken in werkgroepen en zo. De komende Groene Zegges zullen we ze aan jullie voorstellen: wie zijn het, waarom doen ze deze opleiding, hoe zijn ze nu betrokken bij het groen, wat zijn hun verwachtingen, etc. Zijn jullie ook zo benieuwd?

Bas ten Asbroek

IVN Amstelveen organiseerde in samenwerking met Stichting Beschermers Amstelland op 15 mei een middag over de Bovenkerkerpolder, met als thema: Verleden, Heden en Toekomst. De middag werd druk bezocht door ruim 90 personen.

Hans Noltes, de schrijver van het jubileumboek over de Bovenkerkerpolder, beet het spits af met een verhaal over de geschiedenis van de polder. Vervolgens was er een presentatie van Aad van Paassen over het succes van de weidevogels. Elly Riemens liet aan de hand van prachtige foto's de schoonheid van de polder zien. Cor Koster vertelde over het boer zijn en wethouder Floor Gordon hield een gloedvol betoog over de toekomst van dit waardevolle natuurgebied.

GRUTTO! DE FILM

De grutto is de hoofdrolspeler in de nieuwste natuurdocumentaire van Ruben Smit. De crew volgt de grutto op zijn reis van Senegal naar Nederland en Estland. Deze natuurdocumentaire gaat in première in de bioscoop op 7 juli 2022. Alle vrijwillige weidevogelbeschermers zullen een uitnodiging ontvangen voor een vertoning op zaterdagochtend 9 juli in Alkmaar, waar het team van Ruben Smit een inleiding zal geven en waar er de mogelijkheid is om vragen te stellen.

Van de penningmeester

Contributie

Met ingang van 1 januari 2022 gelden de volgende contributiebedragen:

Lidmaatschap	€ 24,00
Gezinsleden	€ 9,00
Donateurs	€ 15,00 (minimale bijdrage)

Meld je je aan als lid, gezinslid of donateur ná 1 september, dan geldt een korting van 50% voor het lopende verenigingsjaar. Het verenigingsjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december.

De contributiebedragen worden eenmaal per jaar per e-mail in rekening gebracht. Leden en donateurs van wie geen e-mailadres bekend is, ontvangen de contributiefactuur per post.

Zoals jullie wellicht vernomen hebben, zal ik in de loop van de komende maanden het penningmeesterschap overdragen aan Ina Wisselink. Na de overdracht blijf ik voorlopig nog wel aan als Bestuurslid van IVN Amstelveen en zal mijn aandacht vooral liggen bij de ledenadministratie en andere interne zaken.

Lennie Stegeman, Penningmeester en Ledenadministratie

IVN Lettersudoku juni 2022

		Y				I	N	E
	N			E				G
	G					C		
	C				N		E	Y
					U		I	
	Y	E		I				M
N				A	Y	M		
M	I							
		G		N	C			

A C E G I M N U Y

Tabel van de IVN lettersudoku zo invullen, dat elke rij, elke kolom en elk 3x3 blok alle letters bevat die onder de lettersudoku staan.

Op 10 juli staat de oplossing op de website van IVN Amstelveen

Ledenadministratie

Vriendelijk verzoek aan al onze leden en donateurs om wijzigingen in e-mailadres, woonadres en/of telefoongegevens zo vlug mogelijk aan mij door te geven. *

Wil je je afmelden als lid of donateur? Dat kan door vóór 15 november van het lopende verenigingsjaar een mailtje of een brief te sturen naar de ledenadministratie. *

Wijzigingen in de vorm van je lidmaatschap (bijvoorbeeld: je wilt liever actief lid zijn i.p.v. donateur of andersom) graag doorgeven aan de ledenadministratie vóór het einde van het lopende verenigingsjaar.

* Mijn (e-mail)adresgegevens staan op pagina 2 van De Groene Zegge.

Lennie Stegeman, Penningmeester en Ledenadministratie

kleine vos op vlinderstruik

foto Piet de Boer

Boekhandel Blankevoort

Rembrandtweg 649-651 ☎ 1181 GV Amstelveen
020 6455694 📧 boekhandelblankevoort@planet.nl

Arjan Dwarshuis

**Zomergasten, doortrekkers en
overwinterraars:**

Nederland, vogelland in vier seizoenen

Vogelaar Arjan Dwarshuis neemt de lezer mee op een ontdekkingsstocht door zijn favoriete natuurgebieden in het vogelparadijs dat ons dichtbevolkte landje is, de beste vogelkijkplekken en de verborgen pareltjes van de Nederlandse wildernis.

Meulenhoff
Paperback met flappen, 256 pagina's.

€ 24,99

Kom langs in de winkel of maak € 27,00 (prijs + halve porto) over op NL12 INGB 0007 2780 05 t.n.v. Boekhandel Blankevoort, o.v.v. 'dwarshuis'. En vergeet daarbij vooral niet uw naam en adresgegevens te vermelden!

Coördinatoren

Rondleidingen
Désiree Kumar : 06-36033539

Tentoonstellingen
Jeanine Brederoo : 6435836

Paddenstoelencursus
Jenny Breij : 6410179

IVN stand
Bas ten Asbroek : 06-23250469

Natuurgidsencursus
Info bestuur

Insectencursus
Els Poel-Hellinga : 6404626

Vogelcursussen
Marleen Andriessen : 6455207

Bomenwerkgroep
Jeanine Brederoo : 6435836

Insectenwerkgroep
vacant

Natuurfotografiewerkgroep
Elly Riemens-Kruyff : 6438520

Paddenstoelenwerkgroep
Henk Breij: 6410179

Plantenwerkgroep
Henk Glas: 6470737

Vogelwerkgroep
Marleen Andriessen: 6455207

Weidevogelbescherming
Aad van Paassen: 6412548

PR
Diana Erkelens: 06-24357896
d.erkelens@live.nl

Publiciteit
Bas ten Asbroek: 06-23250469
bas_ten_asbroek@yahoo.com

Redactie "de Groene Zegge"
Hetty Kok
hettykok@outlook.com

Redactie website
Jeannette Schenk
website.ivn.amstelveen@gmail.com

Website
www.ivn.nl/afdeling/amstelveen

Foto's voorkant: Ingrid de Winter
Jeannette Schenk

Foto achterkant: Guido Klerk

Wij zijn blij met uw kopij.
Graag inleveren voor 10 augustus 2022

Colofon

De Groene Zegge is het mededelingen- en informatieblad voor leden en donateurs van IVN, Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid, afdeling Amstelveen. Het blad wordt vier keer per jaar, aan het einde van het kwartaal gratis aan leden en donateurs toegezonden.

IVN is een landelijke vereniging van vrijwilligers die streeft naar meer natuur en een betere kwaliteit van het milieu. Zij doet dit door activiteiten op het gebied van voorlichting en educatie voor jong en oud, zoals excursies, cursussen, tentoonstellingen, enz.

Het lidmaatschap is € 24,00 per jaar (gezinsleden € 9,00). Donateurs: v.a. € 15,00 per jaar. Opzeggingen dienen vóór 15 november bij de ledenadministratie binnen te zijn.

Ledenadministratie: Lennie Stegeman (zie bestuur).

Info: Jan van Willigenburg, secretaris, tel. 020-6795094. Website: www.ivn.nl/afdeling/amstelveen.

Kopij aanleveren bij de redactie vóór de volgende sluitingsdata: 10/2, 10/5, 10/8, 10/11.

Teksten bij voorkeur getypt en niet opgemaakt. Redactie: Hetty Kok (zie coördinatoren).

I.v.m. auteursrechten dienen overgenomen teksten e.d. te zijn voorzien van bronvermelding en de goedkeuring van de auteur. De redactie behoudt zich het recht voor teksten in te korten.

Drukker: Editoo B.V. Schaapsdrift 49, 6824GP Arnhem, tel. 0857737742, info@editoo.nl, www.editoo.nl

Retouradres Redactie De Groene Zegge
Dukdalf 44, 1186 WT Amstelveen

Beleef de natuur

